

Масімова Л. Г.,
канд. наук із соц. комунік., доцент,
Інститут журналістики
Київського університету імені Бориса Грінченка

Masimova Larysa,
Candidate of Sciences on Social Communications,
Associate Professor, Institute of Journalism
of Borys Grinchenko Kyiv University

УДК 655.5: 08 + 347.781.5: 7.073 (477)

ЗАЛУЧЕННЯ ПРЕДСТАВНИКІВ РОБОТОДАВЦІВ
ДО ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
(НА ПРИКЛАДІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ
З ВИДАВНИЧОЇ СПРАВИ ТА РЕДАГУВАННЯ)

////////////////////////////////////
INVOLVEMENT OF REPRESENTATIVES OF EMPLOYERS
IN THE EDUCATIONAL PROCESS
(ON THE EXAMPLE OF TRAINING SPECIALISTS
IN PUBLISHING AND EDITING)

Анотація. У статті представлено форми та методи залучення представників роботодавців до освітнього процесу на прикладі навчання фахівців з видавничої справи та редагування. Дослідження передбачало також аналіз методики підготовки та проведення занять і пошук нестандартних форм співпраці з практиками.

У результаті встановлено, що існують різні види залучення представників роботодавців до освітнього процесу: на постійній основі; разове запрошення фахівця для передачі професійного досвіду студентам. Доведено, що у роботі зі студентами та представниками роботодавця необхідно дотримуватися методики підготовки разових заходів. Виявлено результативні форми включення фахівців-практиків в освітній процес: лекції-бесіди, прес-конференції, професійно-орієнтовані ділові ігри, майстер-класи тощо. Також акцентується увага на нетрадиційних способах взаємодії з представниками роботодавців: виставка-ярмарок видавничих проектів, спонсоринг.

Ключові слова: освітній процес, фахівці з видавничої справи та редагування, професійно-орієнтовані ділові ігри, виставка-ярмарок видавничих проектів, спонсоринг.

Abstract. The article examines the forms and methods of attracting representatives of employers in the educational process on an example of training experts in publishing and editing. The article aims, apart from description of forms and methods of involvement of practitioners in the educational process, to analyse methods of preparation and carrying out of classes and to search for innovative forms of cooperation with representatives of employers.

The study reveals that there are different kinds of inclusion of practitioners in the educational process: either on an ongoing basis, or as one-time invitation of a practitioner to transfer professional experience to students.

It has been demonstrated that it is necessary to comply with the procedure for preparing one-time activities in working with students, as well as with employers' representatives. The following productive forms of involving practitioners in the educational process have been identified: lectures, discussions, press conferences, profession-oriented business games, workshops, etc. Also, innovative ways to interact with representatives of employers have been revealed: an exhibition-fair of publishing projects, sponsoring.

Keywords: educational process, specialists in publishing and editing, profession-oriented business games, exhibition and fairs publishing projects, sponsoring.

Вступ. Сучасна підготовка кваліфікованого фахівця у сфері видавничої справи та редагування неможлива без постійного партнерства роботодавців та освітян. Така співпраця дає можливість прогнозувати потреби ринку у фахівцях журналістської спеціалізації; удосконалювати навчальні і робочі програми; забезпечувати сту-

дентів практикою; залучати представників роботодавців до освітнього процесу, зокрема до атестації здобувачів вищої освіти тощо. Тому актуальним є опис і систематизація методів та прийомів роботи з представниками роботодавців.

Тема формування професійних компетентностей фахівця з видавничої справи та редагу-

вання розглядалася в роботах таких дослідників: Ю. Билини [1; 2], Д. Відоменко [3], А. Соляник [4], Л. Масімової [5]. Однак ця проблематика аналізувалася без включення в контекст соціальної взаємодії з представниками роботодавців. Зокрема, в науковій праці О. Левчук [6] ідеться про актуальні тренди розвитку фахових спеціалізацій видавничої справи та редагування у сучасному світі. На основі цього дослідження можна з'ясувати, яких саме фахівців доцільно долучати до освітнього процесу підготовки майбутніх редакторів і видавців. «З розвитком соціальних мереж виникла потреба в координаторах медіапроектів для різних громадянських ініціатив, які самоорганізуються на платформі Веб 2.0 («Свідомо», «Чесно», «Майдан.орг», Карталісових пожеж (РФ), Мережа допомоги постраждалим у Кримську (РФ) тощо). І, як виразнення загальної тенденції, головний редактор «Корреспондента» Ю. МакГаффі нещодавно виставила вакансію мультимедіаредактора для порталу «Корреспондент.нет», зразків кваліфікаційного опису якої ще не існує» [6, с. 118]. Очевидно, що співпраця з роботодавцями розширює можливості для працевлаштування майбутніх фахівців з видавничої справи та редагування.

У статті С. Прилипка та С. Іванова «Сучасні інноваційні підходи в навчальному процесі» [7] подано визначення основних понять дистанційного навчання та розглянуто перспективи подальшого розвитку інновацій в освітньому процесі. Погоджуючись з авторами статті, ми розуміємо дистанційне навчання як «цілеспрямований інтерактивний, асинхронний процес взаємодії суб'єктів та об'єктів навчання між собою та із засобами навчання, при цьому процес навчання індивідуальний до їх просторового місцезнаходження» [7].

Науковці Т. Бутенко та Т. Котенко у своїх працях [8; 9] осмислюють нові освітні технології, з яких ми маємо виокремити ті, котрі можна задіяти у роботі з представниками роботодавців.

Дослідниця К. Чадаєва [10], своєю чергою, наголошує на важливості мотиваційних технологій, які сприяють розвитку професійної навчально-пізнавальної та навчально-виробничої діяльності. На наш погляд, саме активне спілкування з фахівцями у сфері видавничої справи є потужною технологією мотивації для професійного становлення студентів.

Отже, *мета пропонованого дослідження* полягає в осмисленні способів залучення фахівців-практиків до освітнього процесу підготовки спеціалістів з видавничої справи та редагування.

Мета роботи передбачає такі *завдання*:

- описати форми та методи залучення фахівців-практиків до освітнього процесу;
- проаналізувати методику підготовки та проведення занять представниками роботодавців;
- виявити нестандартні форми співпраці з фахівцями-практиками.

Методи дослідження. Наукове осмислення методів і форм залучення роботодавців до освітнього процесу відбувається на основі досвіду роботи кафедри видавничої справи Київського університету імені Бориса Грінченка та вимагає застосування низки методів наукового дослідження. Описовий метод дає змогу передати специфіку співпраці з практиками у процесі підготовки фахівців з видавничої справи та редагування. Для узагальнення та осмислення цього досвіду використовуються загальнонаукові методи – аналіз і синтез.

Результати й обговорення. Сьогодні спеціальність «видавнича справа та редагування» надає широкий спектр для реалізації майбутнього фахівця, що може працевлаштуватися у видавництвах, редакціях засобів масової інформації, видавничих відділах підприємств. Випускники обіймають посади відповідального секретаря редакції, літературного редактора, редактора мультимедійних видань засобів масової інформації, технічного редактора та ін. – посади, пов'язані з наданням інформаційних послуг, обробкою даних, збутом видавничої продукції, навіть створенням власного видавничого бізнесу тощо. Отже, протягом перших років навчання студент продовжує пошук сфери власної реалізації, перед ним постає завдання, які предмети вивчати за вибором. Спілкування з фахівцями, які реалізували себе у професії, з одного боку, допомагає майбутньому редакторові визначити власний шлях становлення, виробити професійну мотивацію до конкретної сфери діяльності. З другого боку, ця співпраця формує моделі можливого кар'єрного старту.

Отже, формуванню професійних компетенцій майбутнього видавця та редактора сприяє активне залучення до освітнього процесу фахівців-практиків, яким надається статус викладачів. Представник роботодавця, що суміщає видавничу і викладацьку діяльність, під час навчання моделює завдання, наближені до реальних виробничих ситуацій. З'являється навіть можливість проводити практичні заняття на базі видавництва, редакцій, тобто в реальних виробничих умовах. Це позитивно впливає на якість навчання.

Однією з найрезультативніших форм освітнього процесу стають професійно-орієнтовані ділові ігри. «Професійно-ділові ігрові технології: дидактичні системи використання різноманітних «ігор», під час проведення яких формуються вміння вирі-

шувати завдання на основі компромісного вибору» [11, с. 28]. У процесі гри створюється мініредакція з розподілом посад і виробленням основних принципів корпоративної культури для роботи над конкретним видавничим продуктом за таким алгоритмом:

1. Аналіз медіаринку.
2. Розробка концепції нового видання.
3. Збирання матеріалу:
 - a) написання або пошук тексту;
 - b) пошук авторів;
 - c) замовлення матеріалів;
 - d) пошук експертів;
 - e) підбір ілюстрацій, світлин тощо.
4. Створення макета.
5. Верстка власного видання.
6. Редагування друкованого видання.
7. Представлення проекту промоції видання.
8. Захист проекту.

Здатність до ефективної та коректної ділової комунікації формується завдяки проведенню такої ділової гри, як прес-конференція з практиками. В ігровий спосіб студенти журналістських спеціальностей відпрацьовують методику проведення прес-конференції. Вони збагачують свій професійний досвід як завдяки змісту навчального заняття, так і його формі.

Традиційно в межах освітнього процесу відбуваються гостьові та виїзні заняття. Гостьові, зокрема, передбачають такі форми роботи, як лекції-бесіди, майстер-класи, прес-конференції. Методика проведення таких занять передбачає ретельну підготовчу роботу як з фахівцем, так і зі студентами. Напередодні узгоджується тема та мета заняття, обговорюється його формат. Студентам повідомляють тему, мету, оголошують і коментують завдання, форму звітності та спосіб обговорення результатів.

У роботі із запрошеними фахівцями важливо урізноманітнити форми інтерактивного спілкування з майбутніми видавцями та редакторами. Лекції-бесіди доцільно проводити серед студентів перших курсів, коли ще не завершилося «занурення» у професію. Майстер-класи та тренінги допомагають інтенсивно включитися у професійну діяльність. «Тренінги за досить короткий проміжок часу сприяють інтенсивному навчанню, розкриттю прихованих здібностей, допомагають розкрити внутрішній потенціал, пізнати себе, навчитися працювати й взаємодіяти в команді й за невеликий термін вирішити чимало поставлених проблем» [12, с. 8]. Тренінги дають можливість довести до автоматизму навички майбутніх редакторів, напрацювати навички роботи в редакційних колективах.

Виїзні заняття можуть проводитися у формі прес-туру, результатом якого має стати конкретний журналістський текст: репортаж, фоторепортаж, інформаційна кореспонденція тощо.

Перед студентами журналістських спеціальностей ставлять різноманітні завдання: взяти коментар у професіонала, провести інтерв'ю, написати есе тощо, що забезпечують активний формат навчання. Ці завдання формують, з одного боку, комунікаційні навички, а з другого – навички творення та редагування текстів журналістських жанрів, поглиблюють уявлення про жанрові різновиди та модифікації. Спілкування студентів з професіоналом завдяки продуманим завданням стає інтерактивним.

Завдяки сучасним інформаційним технологіям до освітнього процесу можна залучати й світових лідерів медійної галузі форматівідеолекції (наприклад, лекція американського журналіста Ендрю Лерена).

Сучасні поліграфічні підприємства пропонують відеоекскурсії, які дають змогу дізнатися про організацію виробництва та технології виготовлення поліграфічної продукції. Такі екскурсії доцільно використовувати під час вивчення дисциплін «Видавнича справа» та «Поліграфія».

Професійний комунікатор повинен також опанувати жанрові структури інтернет-текстів. Адже ведення діалогу в соцмережі – необхідна умова просування видавничого продукту в сучасному світі. Сьогодні навіть виникають нові редакторські професії, як то редактор соцмереж. Тому результати роботи студентів можуть втілюватися і у вигляді постів у соцмережах або форумах дистанційного навчання.

Виникають і нові форми взаємодії професорсько-викладацького складу з представниками роботодавців. Наприклад, після захисту кваліфікаційних робіт проводиться виставка-ярмарок видавничих проектів. Інтерес спільний: освітньому закладу важливо, щоб професіонали оцінили рівень робіт, висловили свою думку щодо їх виконання. А цікаві ідеї-проекти привертають увагу роботодавців. Урешті-решт вони часто погоджуються на співпрацю, готові реалізувати навіть недопрацьовані проекти, вказавши авторство студента-розробника. Пропозиції видавців-практиків враховуються під час планування тематики дипломних робіт. Роботодавці ж пропонують теми проектів, які за умови успішної реалізації готові включити до видавничого портфелю (див. Рис. 1).

Соціальна взаємодія дає можливість роботодавцям виступати в ролі спонсорів студентських проектів: фестивалів, конкурсів тощо, а отже, робити

вагомий внесок у становлення майбутніх фахівців, які здатні вирішувати завдання та генерувати нові ідеї у професійній сфері.

Рисунок 1.
Схема співпраці навчального закладу з фахівцями-практиками

Висновки. На сучасному етапі якість підготовки фахівців журналістських спеціальностей, насамперед видавничої справи та редагування, залежить від ступеня залучення представників роботодавців до освітнього процесу. Ідеальним варіантом є співпраця з такими фахівцями на постійній основі, через надання їм статусу викладачів. Важливо урізноманітнити спілкування з практиками, ознайомлювати студентів з досвідом представників різних професій: літературних редакторів, технічних редакторів, видавців, блогерів та ін. Кожна редакція має власні підходи до організації виробничого процесу, дотримується своєї неповторної корпоративної культури. Важливо, щоб студенти усвідомлювали роль особистості в творчому колективі, знали про різні варіанти ведення видавничого бізнесу. У цих випадках корисною є взаємодія із запрошеними фахівцями, навіть у межах разового заходу.

Традиційно для спілкування з представниками роботодавця організують гостьові та візні заняття: лекції-бесіди, майстер-класи, прес-конференції, прес-тури тощо, що забезпечують високий рівень інтерактивності студентів. Саме в процесі живого спілкування з професіоналами і формуються необхідні компетентності майбутніх фахівців.

Сучасні інформаційні технології дають можливість залучати представників роботодавців дистан-

ційно (проводити відеоекскурсії, відеолекції, майстер-класи тощо).

Методика проведення заняття фахівцями-практиками передбачає ретельну підготовчу роботу. Напередодні необхідно узгодити тему та мету заняття, перевірити відповідність теми робочій програмі дисципліни. З представником роботодавця також обговорюється методика та формат проведення заняття. Студентам необхідно повідомити тему, мету, оголосити та прокоментувати завдання, форму звітності, методику оцінювання та способи обговорення результатів.

Нестандартною формою співпраці з представниками роботодавців є виставки-ярмарки видавничих проектів, які доцільно проводити не тільки після захисту кваліфікаційних робіт, але й після закінчення практичних курсів, які передбачають створення видавничої продукції. Соціальна взаємодія з роботодавцями дає можливість використовувати спонсоринг в освітньому процесі, а саме під час організації та проведення різноманітних фестивалів і конкурсів.

Список літератури

1. Билина Ю. Особливості формування професійної компетентності майбутніх фахівців видавничої справи та редагування / Ю. Билина // Імідж сучасного педагога. – 2013. – № 10. – С. 6–8.
2. Билина Ю. Л. Формування інформаційної компетентності майбутніх фахівців видавничої справи та редагування за допомогою інтерактивного методу навчання CASE-STUDY [Електронний ресурс] // Інженерні та освітні технології в електротехнічних і комп'ютерних системах. – 2013. – № 4. – С. 40–46. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/itot_2013_4_7.pdf. – Дата доступу: 13.12.2016.
3. Відоменко Д. Д. Сутність професійної компетентності майбутніх фахівців з видавничої справи та редагування [Електронний ресурс] // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. – 2014. – Вип. 34. – С. 100–106. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/jpdf/Pfto_2014_34_16.pdf. – Дата доступу: 13.12.2016.
4. Соляник А. А. Підготовка фахівців для книжкової галузі України: традиції та новації [Електронний ресурс] // Вісник Харківської державної академії культури. – 2011. – Вип. 32. – С. 116–125. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/jpdf/hak_2011_32_13.pdf. – Дата доступу: 13.12.2016.
5. Масімова Л. Г. Формування професійних компетентностей фахівця з видавничої справи та редагування у процесі роботи над візуальним текстом мас-медіа [Електронний ресурс] // Педагогічний процес: теорія і практика. – 2015. – Вип. 1–2. – С. 111–115. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pptp_2015_1-2_25. – Дата доступу: 13.12.2016.
6. Левчук О. М. Редакторські посади в умовах інформаційної спеціалізації [Електронний ресурс] // Тех-

нологія і техніка друкарства. – 2013. – Вип. 1. – С. 112–121. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Titd_2013_1_14. – Дата доступу: 13.12.2016.

7. Прилипко С. М. Сучасні інноваційні підходи в навчальному процесі [Електронний ресурс] / С. М. Прилипко, С. М. Іванов // Право та інноваційне суспільство. – 2013. – № 1. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pric_2013_1_14. – Дата доступу: 13.12.2016.

8. Бутенко Т. О. Формування комунікативної компетентності фахівців у процесі управлінської підготовки [Електронний ресурс] / Т. О. Бутенко, С. М. Резнік // Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили]. Сер. : Педагогіка. – 2009. – Т. 108. – Вип. 95. – С. 95–99. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchduped_2009_108_95_20. – Дата доступу: 13.12.2016.

9. Котенко Т. М. Тренінг як засіб активізації навчання у вищій школі [Електронний ресурс] // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. – 2009. – Вип. 16(2). – С. 143–147. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nrkntu_e_2009_16\(2\)_25](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nrkntu_e_2009_16(2)_25). – Дата доступу: 13.12.2016.

10. Чадаєва К. Ю. Інновації в освіті: теоретично-методологічні засади мотивації навчальної діяльності у вищій школі [Електронний ресурс] // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. Мистецтвознавство. Архітектура. – 2013. – № 2. – С. 51–52. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/had_2013_2_17. – Дата доступу: 13.12.2016.

11. Бистрова Ю. В. Інноваційні методи навчання у вищій школі України [Електронний ресурс] // Право та інноваційне суспільство. – 2015. – № 1. – С. 27–33. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pric_2015_1_5. – Дата доступу: 13.12.2016.

12. Бутенко Т. О. Активні методи навчання у формуванні комунікативної компетентності студентів // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – Харків : ХДАДМ (XXIII), 2009. – № 11. – С. 6–9.

Reference list

1. Bylyna Yu. L. Features of formation of professional competency of future specialists in publishing and editing / Yu. Bylyna // Imidzh suchasnoho pedagoga. – 2013. – № 10. – P. 6–8. – (Ukr).

2. Bylyna Yu. L. Formation of informational competency of future specialists in publishing and editing using interactive teaching method CASE-STUDY [Electronic resource] / Yu. Bylyna // Inzhenerni ta osvitni tehnologii v elektrotehnichnyh i kompyuternyh systemah. – 2013. – № 4. – P. 40–46. – Reference: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/itot_2013_4_7.pdf. – Accessed: 13.12.2016. – (Ukr).

3. Vidomenko D. D. Essence of professional competency of future specialists in publishing and editing [Electronic resource] // Pedagogika formuvannya tvorchoyi osobystosti u vyschii i zagalnoosvitniyi shkolah. – 2014. – Issue 34. – P. 100–106. – Reference: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Pfto_2014_34_16.pdf. – Accessed: 13.12.2016. – (Ukr).

4. Solyanyk A. A. (2011). Preparation of specialists for the book industry of Ukraine: traditions and innovations [Electronic resource] / A. A. Solyanyk // Visnyk Kharkivskoyi derzhavnoyi akademiyi i kultury. – 2011. – Issue 32. – P.116-125. – Reference: http://nbuv.gov.ua/jpdf/hak_2011_32_13.pdf. – Accessed: 13.12.2016. – (Ukr).

5. Masimova L. G. Formation of professional competencies of a specialist in publishing and editing in the process of work at a visual mass media text [Electronic resource] / L. Masimova // Pedagogichnyi process: teoriya i praktyka. – 2015. – Issue 1–2. – P. 111–115. – Reference: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pptp_2015_1_2_25. – Accessed: 13.12.2016. – (Ukr).

6. Levchuk O. M. Editorial positions in the times of informational specialization [Electronic resource] / O. Levchuk // Tehnologiya i tehnika druzarstva. – 2013. – Issue 1. – P. 112–121. – Reference: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Titd_2013_1_14. – Accessed: 13.12.2016. – (Ukr).

7. Prylypko S. M. Modern innovational approaches in the study process [Electronic resource] / S. Prylypko // Pravo ta innovatsiynе suspilstvo. – 2013. – № 1. – Reference: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pric_2013_1_14. – Accessed: 13.12.2016. – (Ukr).

8. Butenko T. O. Formation of communicative competency of experts in the process of managerial preparation [Electronic resource] / T. O. Butenko, S. M. Reznik // Naukovi pratsi Chornomorskogo derzhavnogo universytetu imeni Petra Mohyly. Series: Pedagogy. – 2009. – Vol. 108. – Issue 95. – P. 95–99. – Reference: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchduped_2009_108_95_20. – Accessed: 13.12.2016. – (Ukr).

9. Kotenko T. M. Training as a method of stirring-up of studies in high school [Electronic resource] / T. M. Kotenko // Naukovi pratsi Kirovogradskogo natsionalnogo tehnicnogo universytetu. – Economics. – 2009. – Issue 16(2). – P. 143–147. – Reference: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nrkntu_e_2009_16\(2\)_25](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nrkntu_e_2009_16(2)_25). – Accessed: 13.12.2016. – (Ukr).

10. Chadayeva K. Yu. Innovations in education: theoretic and methodological basis of studying motivation in high school [Electronic resource] / K. Yu. Chadayeva // Visnyk Kharkivskoyi derzhavnoyi akademiyi dyzainu i mystetstv. – Series Arts, Architecture. – 2013. – № 2. – P. 51–52. – Reference: http://nbuv.gov.ua/UJRN/had_2013_2_17. – Accessed: 13.12.2016. – (Ukr).

11. Bystrova Yu.V. Innovational methods of educations in the high school of Ukraine [Electronic resource] / Yu.V. Bystrova // Pravo ta innovatsiynе suspilstvo. – 2015. – № 1. – P. 27–33. – Reference: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pric_2015_1_5. – Accessed: 13.12.2016. – (Ukr).

12. Butenko T.O. Active methods of learning in formation of communicative competency of students / T.O. Butenko // Pedagogika, psykholohiya ta medyko-biologichni problemy fizychnogo vyhovannya i sportu. – Kharkiv: HDADM (XXIII). – 2009. – № 11. – P. 6–9.

Подано до редакції 27. 11. 2016 р.

Масимова Л. Г., канд. наук из соц. коммуник., доцент,
Институт журналистики
Киевского университета имени Бориса Гринченко

**ПРИВЛЕЧЕНИЕ ПРЕДСТАВИТЕЛЕЙ РАБОТОДАТЕЛЕЙ В ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЙ ПРОЦЕСС
(НА ПРИМЕРЕ ПОДГОТОВКИ СПЕЦИАЛИСТОВ ПО ИЗДАТЕЛЬСКОМУ ДЕЛУ И РЕДАКТИРОВАНИЮ)**

Аннотация. В статье представлены формы и методы привлечения представителей работодателей в образовательный процесс на примере обучения специалистов по издательскому делу и редактированию. Исследование предполагало также анализ методики подготовки и проведения занятий и поиск нестандартных форм сотрудничества с практиками.

В результате выявлено, что существуют разные виды включения представителей работодателей в образовательный процесс: на постоянной основе; разовое приглашение специалиста-практика для передачи профессионального опыта студентам. Доказано, что в работе со студентами и представителями работодателей необходимо придерживаться методики подготовки разовых занятий. Выявлены результативные формы вовлечения специалистов-практиков в образовательный процесс: лекции-беседы, пресс-конференции, профессионально-ориентированные деловые игры, мастер-классы и т. п. Также акцентировано внимание на нетрадиционных способах взаимодействия с представителями работодателей: выставка-ярмарка издательских проектов, спонсоринг.

Ключевые слова: образовательный процесс, специалисты по издательскому делу и редактированию, профессионально-ориентированные деловые игры, выставка-ярмарка издательских проектов, спонсоринг.